

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 325/2023-9

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej a sudcov Rastislava Kaššáka a Miloša Maďara (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] zastúpeného advokátkou JUDr. Klárou Decsiovou, Radničná 4, Nové Zámky, proti rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Ssk 52/2021 z 31. januára 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 24. mája 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“) napadnutým rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu správne súdu na ďalšie konanie. Súčasne sa domáha priznania finančného zadosťučinenia vo výške 10 000 eur a náhrady trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne, ústredia v Bratislave rozhodnutím z 30. septembra 2019 zmenil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu o zamietnutí žiadosti sťažovateľa o invalidný dôchodok z 25. marca 2019 tak, že sťažovateľovi od 31. januára 2016 priznal invalidný dôchodok v sume 417,40 eur mesačne

(od 1. januára 2017 zvýšený na 424,50 eur, od 1. januára 2018 zvýšený na 431,40 eur a od 1. januára 2019 zvýšený na 443 eur mesačne).

3. Sťažovateľ sa žalobou podanou na Krajskom súde v Nitre (ďalej len „krajský súd“) domáhal preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia. Krajský súd rozsudkom č. k. 23 Sa 21/2020-97 z 30. novembra 2020 žalobu zamietol. K námietke sťažovateľa, že žiadosť o invalidný dôchodok podal už v januári 2018, konštatoval, že jedinou žiadosťou nachádzajúcou sa v administratívnom i posudkovom spise Sociálnej poisťovne, pobočky Nové Zámky je žiadosť z 30. januára 2019. Listom zo 16. januára 2018 spísaným na Sociálnej poisťovni v Poprade, ktorý sa nachádza v dávkovom spise sťažovateľa, sťažovateľ oznamuje, že tlačivo (Prehliadka zisťovacia, pozn.) bolo zaslané ošetrojúcemu lekárovi.

4. Kasačnú sťažnosť sťažovateľa (v ktorej okrem iného namietal, že o priznanie invalidného dôchodku požiadal v januári 2018) proti rozsudku krajského súdu najvyšší správny súd napadnutým rozsudkom zamietol a v jeho bode 25 ozrejmil, že listina zo 16. januára 2018 nie je žiadosťou o priznanie invalidného dôchodku, ale spolu s ďalšími listinami deklaruje vykonanie krokov sťažovateľa smerujúcich k následnému uplatneniu jeho nároku a spísaniu jeho žiadosti o invalidný dôchodok. Táto listina je oznámením o ošetrojúcom lekárovi pre účely vykonania ďalších krokov smerujúcich k uplatneniu nároku a spísaniu žiadosti o invalidný dôchodok. Aby si mohol sťažovateľ uplatniť nárok, potreboval tlačivo Prehliadka zisťovacia vypísané jeho ošetrojúcou lekárkou a fotokópie výpisov zdravotnej dokumentácie. Až po skompletizovaní týchto dokladov mohol spísať žiadosť o priznanie invalidného dôchodku, čo aj učinil na predpísanom tlačive 30. januára 2019. Napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu nadobudol právoplatnosť 24. marca 2023.

II.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti namieta, že

a) k porušeniu práva na spravodlivý proces (najmä princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti konania) došlo postupom krajského súdu, ktorý vykonal dokazovanie lustráciou v Registri obyvateľov, vyvodil záver, že sťažovateľ pravdepodobne zmenu trvalého pobytu neoznámil Sociálnej poisťovni, pričom v odôvodnení jeho rozsudku chýba údaj z administratívneho spisu, či zásielky preberal alebo nepreberal. Tomuto tvrdeniu sa sťažovateľ nemohol brániť, v kasačnej sťažnosti už dôkaz (žiadosť o preposielanie pošty) uplatniť nemohol;

b) najvyšší správny súd sa nezoberal jeho argumentmi s poukazom na § 70, § 184 až § 186 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Neprihliadal na jeho podanie zo 16. januára 2018 v zmysle § 186 ods. 3 zákona o sociálnom poistení podľa jeho obsahu. Trvá na tom, že prvý úkon v predmetnej veci bol vykonaný 16. januára 2018;

c) zároveň vyjadruje podozrenie, že sa s jeho administratívnym spisom manipulovalo a boli z neho odstránené niektoré dokumenty. Po nahliadnutí do administratívneho spisu si je istý, že žiadosť o priznanie invalidného dôchodku z 30. januára 2019 nepodpísal, naopak, je si istý že 16. januára 2018 podpísal žiadosť v Sociálnej poisťovni, pobočke Poprad.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Sťažovateľ sa podanou ústavnou sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia jeho označených práv napadnutým rozsudkom, ktorým najvyšší správny súd zamietol kasačnú sťažnosť proti rozsudku krajského súdu o zamietnutí jeho správnej žaloby o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia o priznaní invalidného dôchodku. Trvá na tom, že žiadosť o priznanie invalidného dôchodku podal 16. januára 2018.

7. Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní preskúmal, či ústavná sťažnosť sťažovateľa obsahuje všeobecné náležitosti podania [§ 39 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)], všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde) a osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

8. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľom formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavná sťažnosť nespĺňa zákonom ustanovené náležitosti. Bez potreby bližších doktrinálnych záverov k označeným právam sťažovateľa konštatuje, že v ústavnej sťažnosti chýba konzistentná argumentácia, z ktorej by sa dalo vyvodiť, ako napadnutý rozsudok najvyššieho správneho súdu porušuje označené práva sťažovateľa podľa ústavy, listiny, dohovoru a paktu.

9. Aj napriek právnomu zastúpeniu ústavná sťažnosť v podstate neobsahuje ústavnoprávnu argumentáciu. Okrem opakovania argumentov uplatnených v rámci správneho i súdneho konania (sporný dátum uplatnenia nároku na invalidný dôchodok) a prezentácie námietok smerujúcich proti postupu krajského súdu, nie najvyššieho správneho súdu (vykonané dokazovanie), resp. postupu Sociálnej poisťovne (manipulácia s administratívnym spisom), sa obmedzuje na tvrdenie, že najvyšší správny súd nereagoval na jeho (bližšie nešpecifikované) argumenty a neposudzoval jeho podanie zo 16. januára 2018 podľa jeho obsahu.

10. Ústavný súd považuje za žiaduce dať do pozornosti, že odôvodnenie ústavnej sťažnosti je kritériom klasifikačným, nie kvalitatívnym. Kritika právnych záverov všeobecných súdov pri poskytovaní ochrany „zákonným“ subjektívnym právam účastníkov konania musí mať v ústavnej sťažnosti nevyhnutné prepojenie na základné práva a slobody sťažovateľa, a to nielen na úrovni návrhu na rozhodnutie vo veci samej, ale aj v rovine odôvodnenia ústavnej sťažnosti (III. ÚS 463/2018). Ústavný súd stabilne judikuje, že ústavná sťažnosť na porušenie základných práv nemôže byť naformulovaná nedostatočne a neurčito a vytvárať tak priestor pre dohady a dedukcie (III. ÚS 26/2012, III. ÚS 241/2013, I. ÚS 291/2017, IV. ÚS 91/2018). V zmysle

konštantnej judikatúry pritom nepostačuje akékoľvek odôvodnenie návrhu na začatie konania. Návrh na začatie konania pred ústavným súdom musí byť odôvodnený kvalifikovane, t. j. musí obsahovať odôvodnenie, ktoré spĺňa ústavno-právne požiadavky (m. m. PL. ÚS 9/2012, PL. ÚS 1/2014, PL. ÚS 7/2014 a i.).

11. Ústavná sťažnosť sťažovateľa je však podľa názoru ústavného súdu len pokračujúcou polemikou s rozhodnutiami konajúcich súdov týkajúcou sa sporného dátumu uplatnenia jeho nároku na invalidný dôchodok. Absencia kvalifikovaného odôvodnenia tak predstavuje nedostatok, ktorý bráni ústavnému súdu považovať ústavnú sťažnosť za dostatočne odôvodnenú.

12. Podľa názoru ústavného súdu za danej situácie neprichádzala do úvahy ani výzva na odstránenie týchto nedostatkov návrhu podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde vzhľadom na ich kľúčovú povahu. Označené ustanovenie zákona totiž slúži na odstraňovanie najmä formálnych nedostatkov návrhu, nie však jeho samotnej podstaty (m. m. I. ÚS 155/2019).

13. Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že označené nedostatky zákonom predpísaných náležitostí nie je povinný odstraňovať z úradnej povinnosti. Na perfektnosť základných náležitostí návrhu slúži inštitút povinného právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom (m. m. II. ÚS 102/2019, II. ÚS 576/2020).

14. Keďže predmetná ústavná sťažnosť v predloženej podobe neobsahuje náležitosti, ktoré na uplatnenie právomoci ústavného súdu ustanovujú ústava a zákon o ústavnom súde, a to relevantné odôvodnenie ako východiskový rámec ústavnej sťažnosti obsahovo korešpondujúci s návrhom na rozhodnutie vo veci samej, ústavný súd ju odmietol pre nespĺnenie náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Bratislave (detašované pracovisko) 8. júna 2023

Jana Baricová
predsedníčka senátu